

Działania i programy podjęte na rzecz osób starszych w 2020 r. przez jednostki doradztwa rolniczego					
1	2	3	4	5	6
Jednostka realizująca	Nazwa działania, programu, publikacji itp.	Syntetyczny opis	Wielkość grupy docelowej objętej działaniem, programem; w przypadku publikacji: ilość publikacji, nakład	Zasięg terytorialny	Uwagi/inne
CDR	Projekt GROWID - Gospodarstwa w rozwoju obszarów wiejskich wobec wyzwań demograficznych	Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie w Polsce modelu gospodarstwa opiekuńczego - formy wsparcia osób niesamodzielnymi (w tym osób starszych), która realizowana będzie w gospodarstwach rolnych. Projekt GROWID realizowany jest przez konsorcjum, w którego skład oprócz Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie wchodzi Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie oraz Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie. Projekt realizowany jest w latach 2019-2021. Od stycznia 2019 roku do czerwca 2020 realizowano etap badawczy, którego efektem jest wypracowanie modelu gospodarstwa opiekuńczego i strategii jego wdrażania. W lipcu 2020 roku rozpoczął się etap przygotowania do wdrożenia modelu gospodarstwa opiekuńczego. Większość planowanych w jego ramach działań jest wstrzymana ze względu na brak oceny efektów etapu pierwszego, która powinna zostać dokonana do 30 września 2020.	brak możliwości określenia grupy docelowej	projekt ogólnopolski	
	Zielona opieka - nowe perspektywy dla gospodarstw agroturystycznych	Szkolenie dotyczące możliwości wprowadzania usług opiekuńczych do gospodarstw agroturystycznych.	Liczba uczestników szkolenia: 29 (w tym 4 doradców z ODR oraz 25 mieszkańców obszarów wiejskich). Brak możliwości wyszczególnienia odbiorców w podziale na województwa	ogólnopolski	
	Organizacja usług społecznych w gospodarstwach rolnych - koncepcja opiekuńcza, menedżera i specjalisty w gospodarstwie społecznym	Szkolenie e-learningowe stworzone na podstawie dorobku projektu CARE-T-FARMS. Dotyczyć będzie metodologii tworzenia i prowadzenia gospodarstw opiekuńczych.	Szkolenie było organizowane w dwóch turach. W pierwszej, kierowanej do doradców rolniczych wzięło udział 66 osób. Szkolenie zostało też udostępnione mieszkańcom obszarów wiejskich, którzy brali udział w VI Ogólnopolskim Zlocie Zagród Edukacyjnych - liczba uczestników z tej grupy: 10 osób. Brak możliwości wyszczególnienia odbiorców w podziale na województwa	ogólnopolski	
	Podstawy prawa dla przedsiębiorcy wiejskiego - gospodarstwa opiekuńczego	Szkolenie dla doradców rolniczych dotyczące obowiązujących regulacji prawnych w zakresie działalności opiekuńczej.	Liczba uczestników szkolenia: 90 (w tym 77 doradców z ODR, 2 doradców prywatnych, 1 pracownik CDR). Brak możliwości wyszczególnienia odbiorców w podziale na województwa	ogólnopolski	
Dolnośląski ODR	wydawnictwa	1. Broszura Produkty regionalne w dolnośląskiej kuchni cz 1. i cz 2. Różnorodność i bogactwo dziedzictwa kulturowego, w tym kulinarne i przyrodnicze wsi stanowi o wyjątkowości regionu i jest ważnym elementem jego promocji oraz rozwoju. Dolny Śląsk ze względu na skomplikowaną historię to wielokulturowy tygiel, w którym mieszają się smaki różnych regionów przedwojennej Polski, dawnych kresów wschodnich, a także kuchni niemieckiej, czeskiej, żydowskiej, łemkowskiej, ukraińskiej czy bałkańskiej. Każdy zakątek Dolnego Śląska może się pochwalić wyjątkowym produktem. Bory Dolnośląskie złynę z miodu wrzowego, Ziemia Kłodzka jest nazywana krainą pszczoły. Z Doliny Baryczy pochodzi znany i ceniony karp, który doskonale komponuje się z cydrem i sokami jabłkowymi ze Wągorz Trzebnickich. 2. Broszura Turystyka kulinarna. Kuchnia w gospodarstwach agroturystycznych Coraz liczącą grupę turystów stanowią miłośnicy regionalnej kuchni. To właśnie ona stała się celem podróży wielu turystów. Wyjątkowe miejsce na mapie podróży kulinarnych zajmuje agroturystyka. Często dani są przyrządzane na bazie własnych produktów rolnych lub hodowl, albo ze składników od lokalnych gospodarzy. Jajecznicza ze szczyptorem prosto z grządk, albo ze składników od lokalnych gospodarzy. Jajecznicza ze szczyptorem prosto z grządk, albo ze składników od lokalnych gospodarzy. Jajecznicza ze szczyptorem prosto z grządk, albo ze składników od lokalnych gospodarzy. 3. Katalog Przewodnik Winiarzy Dolnego Śląska Przewodnik po dolnośląskich winnicach. Są tu dane teleadresowe i informacje o atrakcjach turystycznych w pobliżu, a także słowniczek winiarski przybliżający pojęcia związane z produkcją wina oraz opisy odmian winorośli najczęściej uprawianych na Dolnym Śląsku. Oprócz opisu winnic zarejestrowanych i sprzedających wino, w wydawnictwie znalazły się także dane winnic nieszarejestrowanych, które jeszcze nie wprowadziły swoich win do obrotu. 4. Ulotka Marmowanie żywności Według FAO (Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa) jedna trzecia żywności nadającej się do spożycia jest marnowana na różnych etapach produkcji i jej późniejszego wykorzystania. Odpowiedzialność za straty spoczywa na wszystkich podmiotach łańcucha rolno-żywnościowego. Problem ten rozpoczyna się na etapie produkcji u rolnika.	1. nakład 1000 sztuk 2. nakład 1000 sztuk 3. nakład 1500 sztuk 4. wydanie elektroniczne	Dolny Śląsk	
	materiały umieszczone na stronie www	Polska Włec Smakuje - konkurs dla Rolniczek, Rolników i Kół Gospodyń Wiejskich jak rozpocząć Rolniczy Handel Detaliczny Dotacja na małe przetwórstwo i RHD Przebieg gospodarstwo i weź premię z PROW - trwa nabór wniosków Na dofinansowanie KGW zostało ponad 11 mln zł Fundacja Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej rozpoczyna nabór na szkolenia w ramach operacji Lokalne, regionalne i tradycyjne: szkolenia dla Kół Gospodyń Wiejskich II Kola gospodyń wiejskich mogą składać wnioski o dotację Bezpieczne zakupy w czasie epidemii		Dolny Śląsk	
	teksty, które ukazały się w miesięczniku Twój Doradca Rolniczy Rynek	Grudzień Jedź odpowiedzialnie – marmowanie żywności Miód, rodzina i bakalie – świąteczne ciasta, ciasteczka, ryby i paszteciki Listopad Domownik w KRUS – ubezpieczenia społeczne rodzin rolników Sam miód – potrawy z dodatkiem miodu Zrób sobie próchnicę – kompostownik Październik Szarlotka intymnie – jabłka w kuchni Sierpień Jak u mamy – ciasta pachnące latem Lipiec W przydomowym jagodniku – krzewy owocowe Lato, lato wszędzie – przetwory z owoców i warzyw Czerwiec W przydomowym sadzie – krzewy i drzewa owocowe Królowa czerwonego ogrodu – pigwone Maj Przydomowy chów gęsi Ogrodowa wspinaczka – przydomowy ogród – pnącza Kwiecień Na zielonej trawie – zakładanie i pielęgnacja trawnika	nakład 3200 sztuk	Dolny Śląsk	
	Szkolenie pt. „Gospodarstwa opiekuńcze”. 1	Szkolenie miało na celu przedstawienie usług opiekuńczych jako dodatkowego źródła dochodu wiejskich gospodarstw domowych. Na szkoleniu przedstawiono formy funkcjonowania domów opieki dziennej oraz aspekty organizacyjne. Rekomendowaną grupą odbiorców w tego typu działalności są seniorzy.	26 uczestników	Dolny Śląsk	
Kujawsko-Pomorski ODR	Szkolenie i Wykład pt. Rolnictwo społeczne jako dodatkowa działalność w gospodarstwie rolnym	Szkolenie miało na celu przedstawienie zagadnień związanych z uruchomieniem działalności gospodarczej oraz z tworzeniem oferty usług opiekuńczych, głównie na rzecz seniorów.	12 uczestników	Powiat Złotoryjski	
	Porada doradcza w zakresie gospodarstwa opiekuńczego	Porady doradcze, jak i krótsze – informacyjne udzielane były osobom zainteresowanym tematem rozwijania usług opiekuńczych na rzecz osób starszych lub innych grup potrzebujących wsparcia. Udzielane porady dotyczyły zarówno aspektów prawnych, organizacyjnych, jak i inspirowały i motywowały.	porady doradcze - 141 odbiorców; porady informacyjne - 94 odbiorców	Dolny Śląsk	
	"Opieka w zagrodzie - gospodarstwa opiekuńcze w woj. kujawsko-pomorskim" proj. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Do 31.10.2020 r. funkcjonowało 15 gospodarstw opiekuńczych utworzonych w ramach projektu, zapewniających opiekę dzienną (5 dni w tygodniu, 8 godz. dziennie) osobom niesamodzielnym. Opiekunowie i wolontariusze pomagali podopiecznym w codziennych czynnościach, realizowali zajęcia. Gospodarstwa były regularnie odwiedzane przez psychologa i doradców, wspierających efektywną realizację pomocy. Pod koniec lutego personel wziął udział w szkoleniu dot. świadczenia opieki. Ze względu na ograniczenia związane z zagrożeniem COVID-19 opieka stacjonarna była zawieszona w okresie 25.03-15.06. i 25-31.10.2020 r. W tym czasie personel pozostawał w kontakcie telefonicznym z podopiecznymi i w razie potrzeby wspierał w uzyskaniu świadczeń zdrowotnych, zakupach itp. Części podopiecznych w tym okresie dostarczano posiłki do domów. Po wznowieniu opieki podjęto dodatkowe środki ostrożności - kontrola temperatury, dezynfekcja i środki ochrony osobistej.	w 2020 r. 162 osoby, w całym projekcie 240 osób	województwo kujawsko-pomorskie	Projekt był skierowany do osób niesamodzielnymi, uczestnikami w przeważającej części były osoby starsze.
	"Samodzielnie (nie samemu) - wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim"	Celem projektu jest wypracowanie gotowego do powszechnego zastosowania modelu wspierania dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną (OZNI). Klucowym założeniem jest wykorzystanie gospodarstw rolnych/opiekuńczych (GO) jako nowego (w Polsce) narzędzia aktywizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. GO to gospodarstwa rolne, które poza tradycyjną rolą zaczynają pełnić także funkcje społeczne. W GO planuje się stworzyć miejsca dziennego pobytu dla OZNI - otwarte punkty integracji (OPI) - oraz w jednym gospodarstwie mieszkanie treningowe (MT), powstanie również jedno mieszkanie wspierane (poza gospodarstwem). Lider projektu -	(zadania KPDDR) W gospodarstwach stworzono miejsca: dziennego pobytu - Otwarte Punkty Integracji (OPI) w 3 gospodarstwach/razem dla 15 osób; pobytu całonocnego - Mieszkania Treningowe (MT) 1 mieszkanie/ dla 4 osób	powiat tucholski w woj. kujawsko-pomorskim	Projekt jest skierowany do osób niepełnosprawnych intelektualnie, w tym również osób starszych.

Lubuski ODR	4 szkolenia 133 porady 13 informacji	Tematy: 1. Idea i zasady prowadzenia gospodarstw opiekuńczych. 2. Wykorzystanie potencjału gospodarstw rolniczych w tworzeniu gospodarstw opiekuńczych. Szkolenia, porady informacje miały na celu propagowanie idei rozwijania wiejskich usług opiekuńczych, w tym gospodarstw opiekuńczych, jako jednego z elementów rolnictwa społecznego, rolnictwa w którym istotą jest jego wielofunkcyjność rozumiana jako możliwość zaspokojenia w gospodarstwie rolnym nie tylko potrzeb produkcyjno-rynkowych, ale także pozarolniczych. Przedstawiono wiedzę z zakresu rolnictwa społecznego w kontekście tworzenia gospodarstw opiekuńczych, wskazano możliwości wykorzystania gospodarstwa rolnego do pełnienia funkcji opieki nad osobami niesamodzielnymi. Uczestnicy szkoleń, porad, informacji poznali zasady tworzenia gospodarstw opiekuńczych oraz uzyskali odpowiedzi na wiele nurtujących pytań. Wskazano istotne argumenty przemawiające za koncepcją tworzenia gospodarstw opiekuńczych będących odpowiednią na trendy demograficzne obserwowane w naszym kraju tj. wydłużanie się życia i związane z tym starzenie się społeczeństwa. Zwrócono uwagę na zasadność prowadzenia działań w kierunku wiązania działalności rolniczej z usługami opiekuńczymi, na to, że umożliwienie kontaktu z naturą oraz uczestniczenie w jego codziennym życiu będzie miało dobroczynny wpływ na zdrowie i kondycję osób korzystających z usług. Podkreślono fakt, że powstawanie gospodarstw opiekuńczych będzie również sprzyjać podnoszeniu jakości życia na obszarach wiejskich, co umożliwi mieszkańcom wiejskich miejscowości większy dostęp do usług społecznych.	70 osób z terenu województwa lubuskiego.	województwo lubuskie		
Lubuski ODR	miesięcznik Lubuskie Aktualności Rolnicze film nt. Gospodarstwa opiekuńcze przykładem innowacyjnej formy działalności dla lubuskich gospodarstw.	czasopismo dot. działalności rolniczej i pozarolniczej na obszarach wiejskich Realizacja operacji przyczyniła się do powstania filmu krótkometrażowego w zakresie innowacyjnej formy działalności jaką jest prowadzenie gospodarstwa opiekuńczego na terenie województwa lubuskiego. Film powstał na podstawie wyjazdu zespołu SIR do woj. kujawsko-pomorskiego w celu zebrania materiału filmowego w wizytowanych gospodarstwach opiekuńczych, będących najlepszym przykładem prowadzenia takiej formy gospodarstwa. W filmie ponadto, zaprezentowane są treści merytoryczne przez specjalistów w tej dziedzinie, w tym m.in. pracowników KPODiB w Mińskowie. Tym samym operacja, wypełnia na nowelizację kontaktów pomiędzy zainteresowanymi prelegentami oraz właścicielami poszczególnych gospodarstw. Taki sposób innowacyjnego prowadzenia gospodarstwa jest wciąż mało znany na terenie województwa lubuskiego, stąd zasadnym była realizacja przedmiotowej operacji. Operacja przyczyniła się do zapoznania gospodarstw z dobrą praktyką prowadzenia gospodarstw opiekuńczych na poczet powstania potencjalnych Grup Operacyjnych.	1700 egzemplarzy 105 wyświetleń	województwo lubuskie	cały świat, film jest dostępny na Youtube	
Łódzki ODR	1. Szkolenia 2. Ulotka	1. Szkolenia dla mieszkańców obszarów wiejskich dotyczące zagadnień związanych z gospodarstwami opiekuńczymi oraz różnymi formami opieki nad osobami starszymi. 2. Ulotka omawiała zagrożenia związane zmniejszaniem prowadzenia oraz organizacją gospodarstwa opiekuńczego.	1. ok. 80 osób 2. Nakład 1000 egzemplarzy	województwo łódzkie		
Małopolski ODR	Szkolenie wyjazdowe nt. "Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu wsi" brozsura nt. "Różne formy aktywizacji społecznej lokalnej"	Szkolenie było przeznaczone dla rolników, mieszkańców obszarów wiejskich, w tym także seniorów. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach rękodzielniczych oraz zapoznali się z dziedzictwem kulturowym regionu - skansen w Wągrowicach. W publikacji zawarte zostały informacje na temat różnych form aktywizacji społecznej, w tym osób starszych. Poruszono w nim również zagrożenia dziennych domów pomocy społecznej.	10 500 egzemplarzy	woj. małopolskie	również seniorzy	
	szkolenie on-line nt. "Tworzenie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej"	szkolenie było przeznaczone dla rolników, mieszkańców obszarów wiejskich, w tym także seniorów. Uczestnicy zapoznać się z zasadami funkcjonowania gospodarstwa opiekuńczego.	10	woj. małopolskie	również seniorzy	
	Pokaz - "Profilaktyka prozdrowotna. Przetwórstwo warzyw i owoców"	Pokaz przeprowadzono dla członków KGW z zakresu profilaktyki prozdrowotnej i racjonalnego żywienia rodziny.	13	Malec	również seniorzy	
	Pokaz - "Profilaktyka prozdrowotna. Racjonalne żywienie. Ziela w naszej kuchni."	Pokaz przeprowadzono dla członków KGW z zakresu profilaktyki prozdrowotnej i racjonalnego żywienia rodziny.	15	Łęki	również seniorzy	
	Pokaz - "Profilaktyka w żywieniu oraz normy żywieniowe w diecie seniorów. Potrawy dostosowane do specyfiki wieku"	pokaz dla rolników, mieszkańców obszarów wiejskich z zakresu profilaktyki prozdrowotnej i racjonalnego żywienia rodziny	15	Łęki	również seniorzy	
Mazowiecki ODR	Współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich	06.03. 2020r. Konferencja "Kobieta przedsiębiorca w Unii Europejskiej - nowe wyzwania i nowe możliwości". Wykład pt. "Możliwości pozyskania środków zewnętrznych na działania podejmowane przez KGW"	111	obszar północnego mazowsza	Znaczna liczba członków KGW to osoby starsze, w wieku emerytalnym lub przedemerytalnym	
	Warsztaty serowarskie "Przetwórstwo mleka w gospodarstwie rolnym - szansą rozwoju obszarów wiejskich"	Przeprowadzono 8 warsztatów serowarskich w 5 Oddziałach MODR, podczas których m.in. zapoznano uczestników z podstawami sztuki serowarskiej.	160	województwo mazowieckie	Duża liczba uczestników, to osoby starsze w wieku emerytalnym lub przedemerytalnym	
	Konferencja "Wspieranie rolników w podejmowaniu i rozwoju działalności pozarolniczej"	Obszerną część konferencji był wykład "Rozwój działalności opiekuńczej na obszarach wiejskich - formy organizacji", celem konferencji była wymiana wiedzy i doświadczeń	137	województwo mazowieckie, głównie gminy wschodniego Mazowsza		
	Olimpiada Wiedzy o Wielkim Gospodarstwie Pomocnym i Przedsiębiorczości	Przeprowadzono 23 olimpiady podczas których m.in. popularyzowano wiedzę dot. gospodarstw opiekuńczych.	834	gmina Cegłów	23 gminy wschodniego Mazowsza	
	Szkolenie "Zasady zdrowego żywienia w starszym wieku"	Tematyka szkolenia dot. żywienia osób w wieku starszym, przedstawiono Piramidę Żywienia i Aktywności Fizycznej dla osób w wieku starszym i zalecenia żywieniowe i dot. stylu życia, rozdano materiały szkoleniowe	17	gmina Cegłów		
	Profilaktyka prozdrowotna i racjonalne żywienie	szkolenie dotyczyło formy sprzedaży produktów rolnych	623	gminy wschodniego Mazowsza	ok 30% osoby starsze	
	szkolenie „Zasady sprzedaży bezpośredniej w ramach MQG”	popularyzacja wiedzy o estetyce gospodarstw na obszarach wiejskich	2 szkolenia - 32 osoby	gmina Wisłitki, Puszcza Marianna, gmina Izdebnów	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich	
	szkolenie „Prowadzenie produkcji zgodnie z dobłą praktyką rolniczą. Urządzanie ogrodu przydomowego”	szkolenie dotyczyło formy sprzedaży produktów rolnych	15 osób	gmina Jaktorów	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich	
	szkolenie „Zasady sprzedaży bezpośredniej”	popularyzacja wiedzy o estetyce gospodarstw na obszarach wiejskich	2 szkolenia - 26 osób	gmina Izdebnów	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich	
	szkolenie „Estetyczność wiejskiej zagrody-urządzenie ogrodu przydomowego”	popularyzacja wiedzy o formach sprzedaży produktów rolnych.	12 osób	OddziałBelice	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich	
	Konferencja „Produkcja żywności na niewielką skalę wprowadzanie jej na rynek z krótkich łańcuchów dostaw”	popularyzacja wiedzy na temat turystyki wiejskiej, gospodarstw edukacyjnych i opiekuńczych	45 osób	OddziałBelice	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich	
	Konferencja „ Rozwój działalności pozarolniczej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji turystycznych, edukacyjnych i opiekuńczych”	popularyzacja wiedzy o estetyce gospodarstw na obszarach wiejskich	70 osób	gmina Raszyn	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich	
	pokaz „Domowe serowarstwo - sery żółte” - współpraca z KGW	Aktywizacja środowiska kobiet wiejskich	15 osób	gmina Wisłitki,Puszcza Marianna,Baranów	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich	
	pokaz„ Produkty i potrawy tradycyjne z wykorzystaniem mięsa”	Aktywizacja środowiska kobiet wiejskich	4 pokazy - 53 osób	gmina Brochów	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich	
	pokaz„ Układanie kompozycji okolicznościowych - ołtarzy wiejskich”	Zachowanie tradycji kulturalnych wsi	2 pokazy - 27 osób	gmina Błonie	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich	
	olimpiada „Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego”	przeprowadzono olimpiadę podczas której popularyzowano wiedzę dotyczącą gospodarstw domowych	28 osób	gmina Wisłitki	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich	
	olimpiada „ Gminna Olimpiada wiedzy o gospodarstwie domowym, przedsiębiorczości i ekologii”	przeprowadzono olimpiadę podczas której popularyzowano wiedzę dotyczącą gospodarstw domowych, ekologii i przedsiębiorczości	27	powiat ostrołęcki, makowski, przasnyski, wyszkowski, ostrowski	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich, rolnicy. Duża część uczestników w grupie objętej działaniem to osoby starsze, w wieku przedemerytalnym lub emerytalnym.	
	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumenta i racjonalne żywienie	Zorganizowano szkolenia oraz świadczo porady indywidualne m.in. na temat wykorzystania w domu i w ogrodzie w żywieniu i dekoracji potraw, zastosowania produktów pszczelich w żywieniu i profilaktyce, racjonalne zakupy - produkt polski, przeciwdziałanie marnowaniu żywności.	szkolenie - 25 osób porady - 38 osoby	informacji - 28 osób	powiat ostrołęcki, makowski, przasnyski, wyszkowski, ostrowski	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich, rolnicy. Duża część uczestników w grupie objętej działaniem to osoby starsze, w wieku przedemerytalnym lub emerytalnym.
	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna lokalna i ograniczona	Porady indywidualne	szkolenia - 64 osób porady - 38 osoby	informacji - 28 osób	powiat ostrołęcki, makowski, przasnyski, wyszkowski, ostrowski	Odbiorcy to mieszkańcy terenów wiejskich, rolnicy. Duża część uczestników w grupie objętej działaniem to osoby starsze, w wieku przedemerytalnym lub emerytalnym.
	Współpraca z Twórcami Ludowymi	Zorganizowano pokazy,np. nt. robienia kompozycji kwiatowych, wiązanek okolicznościowych. Zrealizowano doradztwo grupowe oraz świadczo porady indywidualne.	15 twórców	powiat ostrołęcki, makowski, przasnyski	Większość Twórców ludowych, w grupie objętej działaniem, to osoby starsze, w wieku przedemerytalnym lub emerytalnym.	
	Współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich i Stowarzyszeniami (nie będące KGW)	W celu aktywizacji środowiska kobiet wiejskich w 2019 roku, współpracowano z Kołami Gospodyń Wiejskich i stowarzyszeniami zrzeszającymi prawie wszystkim kobiety wiejskie oraz udzielano, w miarę potrzeb, wsparcia dla nowopowstałych kół i stowarzyszeń. Wsparcie merytoryczne istniejących KGW i stowarzyszeń.	71 kół - 1600 członków 5 stowarzyszeń - 128 członków	powiat ostrołęcki, makowski, przasnyski, wyszkowski, ostrowski	Duża liczba członków to osoby starsze, w wieku emerytalnym lub przedemerytalnym	
	szkolenie stacjonarne	Tradycje kulinarne - tradycyjny wypiek chleba.	25 osób	gmina Pacyna	w tym ok. ok. 70% osób starszych	
	szkolenie stacjonarne	Produkty pszczele a nasze zdrowie.	22 osób	gmina Gąbin	w tym ok. ok. 70% osób starszych	
	szkolenie stacjonarne	Tradycje kulinarne - tradycyjny wypiek chleba.	23 osób	gmina Gostynin	w tym ok. ok. 60% osób starszych	
	szkolenie stacjonarne	Profilaktyka prozdrowotna, wykorzystanie ziół w kuchni.	12 osób	gmina Słubice	w tym ok. ok. 70% osób starszych	
	pokaz	Sporządzanie kompozycji kwiatowych.	7 osób	gmina Gostynin	w tym ok. ok. 70% osób starszych	
	pokaz	Sporządzanie kompozycji kwiatowych.	7 osób	gmina Gostynin	w tym ok. ok. 70% osób starszych	
	pokaz	Sporządzanie kompozycji kwiatowych.	14 osób	gmina Gostynin	w tym ok. ok. 80% osób starszych	
	szkolenie online	„ Zasady funkcjonowanie gospodarstw agroturystycznych	28 osób	powiat Płocki	w tym ok. ok. 10% osób starszych	
	szkolenie online	„Pszczółka w środowisku rolniczym i jej znaczenie”	26 osób	powiat Płocki	w tym ok. ok. 40% osób starszych	
	szkolenie online	„ Mleko za i przeciw w żywieniu człowieka”	30 osób	powiat Płocki	w tym ok. ok. 35% osób starszych	
	szkolenie	„ Sprzedaż produktów ekologicznych ”	12 osób	gmina Starożybry	w tym ok. ok. 20% osób starszych	
	szkolenie	” Rolnicy handel detaliczny - wymogi prawne”	15 osób	gmina Radzanowo	w tym ok. ok. 20% osób starszych	
	szkolenie	„ Sprzedaż produktów ekologicznych- sprzedaż okazjonalna ,RHD ”	31 osób	gmina Radzanowo	w tym ok. ok. 20% osób starszych	
	szkolenie online „ BHP w gospodarstwie rolnym ”	„ Sprzedaż produktów ekologicznych- sprzedaż okazjonalna ,RHD ”	30	powiat Płocki	w tym ok. ok. 10% osób starszych	
	szkolenie online	„ Koncepcja funkcjonowania gospodarstw opiekuńczych w Polsce”	33	powiat Płocki	w tym ok. ok. 15% osób starszych	
	Współpraca z KGW (16 KGW)	organizacja spotkań, wyjazdów integracyjnych, pikników, Skierniewickie Święto Kwiatów, Nowosielice Mazowieckie	100 osób	Gmina Gozdowo	w tym ok. 50% osób starszych	

Opolski ODR	Wielkie usługi opiekuńcze – innowacyjna forma przedsiębiorczości	Celem operacji było propagowanie idei rolnictwa społecznego, w tym propagowanie pomysłu usług opiekuńczych na obszarach wiejskich, tworzenia gospodarstw opiekuńczych, a także zachęcenie do edukacji w gospodarstwie różnym na obszarze województwa opolskiego. Seminarium podniosło poziom wiedzy uczestników, w zakresie innowacyjnych rozwiązań dotyczących rolnictwa społecznego, umożliwiło budowanie sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, mieszkańcami obszarów wiejskich, doradcami oraz przedstawicielami innych instytucji mających wpływ na rozwój obszarów wiejskich.	25	województwo opolskie		
Podkarpacki ODR	1. Wyjazd studyjny do Włoch 2. Publikacja "Aktywny staruszek – gospodarstwa opiekuńcze jako forma aktywizacji seniorów na wsi. Zapoznanie się z dobrymi praktykami zagranicznymi" 3. Doradztwo w zakresie tworzenia i funkcjonowania gospodarstw opiekuńczych	1. Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Boguchwałach w 2020 roku zrealizował projekt pn. „Aktywny staruszek – gospodarstwa opiekuńcze jako forma aktywizacji seniorów na wsi. Zapoznanie się z dobrymi praktykami zagranicznymi”, jedną z form realizacji był wyjazd studyjny do Włoch, który odbył się w dniach 12-19.10.2020r. Podczas wyjazdu uczestnicy mieli możliwość zapoznania się na żywo z dobrymi praktykami związanymi z tematyką prowadzenia gospodarstw opiekuńczych na terenie Włoch. Wyjazd studyjny pozwolił na nawiązanie kontaktów z właścicielami domów opieki we Włoszech, zapoznanie się z różnymi rozwiązaniami dotyczącymi opieki, spędzania wolnego czasu, wykonywania drobnych prac polowych, można było zobaczyć pracę rolników w naturalnych warunkach, w bardzo przyjaznej rodzinnej atmosferze, jego życie codzienne, tradycje, kulturę oraz wielofunkcyjność. Zaobserwować można było również nowe podejście do osób starszych, które czyniło gospodarstwo rolne atrakcyjnym miejscem do prowadzenia zajęć aktywizujących osoby starsze i integrujące ich. Podczas wyjazdu była okazja do zapoznania się z mechanizmami funkcjonowania z jednym z elementów ekonomii społecznej oraz zastosowania ich w przyszłości w praktyce. 2. Publikacja dotyczyła tworzenia oraz funkcjonowania gospodarstw opiekuńczych w Polsce oraz zapoznanie się z dobrymi przykładami zagranicznymi. 3. Doradztwo w zakresie tworzenia i funkcjonowania gospodarstw opiekuńczych.	1. W wyjeździe studyjnym uczestniczyło 45 osób - rolnicy, pracownicy Ośrodków Doradztwa Rolniczego, przedstawiciele instytucji rządowych oraz samorządowych, (po 9 osób z województw: śląskiego, małopolskiego, lubelskiego oraz 18 osób z województwa podkarpackiego). 2. Publikacja - broszura informacyjna umieszczona była na stronach internetowych czterech Ośrodków Doradztwa Rolniczego, grupą docelową byli: rolnicy, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji instytucji rolniczych i okolorolniczych, stowarzyszenia, pracownicy Ośrodków Doradztwa Rolniczego, fundacje, pracownicy MGPS, Urzędu Gminy, Urzędu Marszałkowskiego. 3. Rolnicy, przedsiębiorcy z województwa podkarpackiego	1. Przedstawiciele 4 województw: podkarpackiego, śląskiego, małopolskiego oraz lubelskiego. 2. Broszura informacyjna umieszczona na stronach internetowych czterech Ośrodków Doradztwa Rolniczego. 3. Województwo podkarpackie.		
Podlaski ODR	Niepojedynowano działań bezpośrednio skierowanych do osób starszych. Osoby starsze korzystają z oferty ośrodka np. publikacje, współpraca z KGW					
Pomorski ODR	szkolenia i konferencje pokazy konkursy doradztwo grupowe artykuły w miesięczniku Pomorskie Wieści Rolnicze	1. szkolenia (6 form) dot. działalności KGW 2. konferencja (1 forma) i szkolenia (2 formy) dot. profilaktyki prozdrowotnej i racjonalnego żywienia 3. szkolenie (1 forma) dot. tradycji kulinarnych 4. pokazy (3 formy) dot. profilaktyki prozdrowotnej i racjonalnego żywienia 5. pokazy (2 formy) dot. tradycji kulinarnych 6. pokazy (2 formy) dot. promocji produktów lokalnych i tradycyjnych 7. konkursy (5 form) - 4 turnieje KGW i 1 konkurs na najlepsze gospodarstwo agroturystyczne 8. doradztwo grupowe (4 formy) w zakresie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego 9. doradztwo grupowe (5 form) w zakresie upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku 10. Artykuły dot. zdrowego żywienia, pielęgnacji i uprawy roślin, przepisy kulinarne, cykl artykułów: <i>Mieszkańcy wiejskich obszarów województwa pomorskiego</i>	1. 97 odbiorców 2. 70 odbiorców 3. 21 odbiorców 4. 83 odbiorców 5. 39 odbiorców 6. 41 odbiorców 7. 365 odbiorców 8. 54 odbiorców 9. 69 odbiorców 10. miesięczny nakład gazety 2900 szt.	województwo pomorskie	działania wymienione w kolumnach 2-5 kierowane do szerszej grupy odbiorców, z których mogli skorzystać również osoby starsze	
Śląski ODR	1. Wyjazd studyjny "Aktywny staruszek – gospodarstwa opiekuńcze jako forma aktywizacji seniorów na wsi. Zapoznanie się z dobrymi praktykami zagranicznymi". Udział w wyjeździe studyjnym organizowanym przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Boguchwałach w dniach 12-19.10.2020r. 2. Dwa artykuły w miesięczniku Śląskie Aktualności Rolnicze	Celem wyjazdu studyjnego była aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw studyjnych o dobrymi praktykami dotyczącymi funkcjonowania gospodarstw opiekuńczych do podejmowania decyzji o rozpoczęciu prowadzenia działalności związanej z podjęciem opieki nad osobami starszymi na wsi oraz promocją nowej idei przez nich; zmiana podejścia mentalnego społeczeństwa wsi do problemu tworzenia systemu opieki nad osobami starszymi, chorymi i z niepełnosprawnościami, <u>wskazanie możliwości dywersyfikacji dochodów gospodarstw</u> i "Gospodarstwo dla seniorów" 2. „Aktywny staruszek – gospodarstwa opiekuńcze jako forma aktywizacji seniorów na wsi. zapoznanie się z dobrymi praktykami zagranicznymi”,	Udział w 8-dniowym wyjeździe studyjnym do Włoch dla 45 uczestników z 4 województw: podkarpackie, lubelskie, małopolskie, śląskie. Z województwa śląskiego pojechało 9 osób (4 doradców i 5 rolników) Wyjazd skierowany był do: rolników, pracowników Ośrodków Doradztwa Rolniczego zajmujących się wdrażaniem nowych inicjatyw na terenach wiejskich, przedstawicieli instytucji rządowych/samorządowych oraz przedstawicieli instytucji rolniczych około rolniczych.	Europa - Włochy		
Świętokrzyski ODR	1. <u>Przeprowadzone szkolenia z tematyki:</u> 1.Gospodarstwa opiekuńcze – nowe możliwości rozwoju dla gospodarstw rolnych” 2.Działalność Kół gospodyń wiejskich na rzecz społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji turystycznych, edukacyjnych i opiekuńczych” 3. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich i doradztwo grupowe i indywidualne. 4. Formy prawne umożliwiające prowadzenie	dot.1 i 4 szkolenia organizowane dla rolników z myślą o stworzeniu w gospodarstwie oferty pobytowej dla seniorów dot. 2 i 3 seniorzy należący do KGW są aktywowani do działalności społecznej w swoim środowisku	osób (szacunkowo)	dot. 1- 56 dot. 2 i 3- 25 osób dot. 4 - 59 osoby	dot. 1 woj. świętokrzyskie- powiat pińczowski, sandomierski, kazimierski, kielecki, dot. 2 woj.świętokrzyskie- powiat pińczowski, buski, sandomierski dot. 3 woj.świętokrzyskie-powiat włoszczowski dot. 4 woj.świętokrzyskie	w szkoleniach w punkcie 2 i 3 uczestnicy szersza grupa osób ale bardzo często członkami KGW są seniorzy i oni również korzystają dlatego przyjęto szacunkowe wartości
Warmińsko-Mazurski ODR	Pokaz pn. "Potrawy tradycyjne i regionalne"	Celem pokazów było propagowanie tradycyjnego sposobu przyrządzania produktów i potraw na bazie lokalnych surowców.	22 osoby		województwo	Uczestnicy: mieszkańcy obszarów wiejskich, w tym koła gospodyń wiejskich, gospodarstwa i stowarzyszenia agroturystyczne, lokalne organizacje.
	Pokaz pn. "Rękodzieło tradycją regionu"	Celem pokazów było upowszechnienie wiedzy nt. lokalnego dziedzictwa kulturowego z wykorzystaniem różnych dyscyplin rękodzielniczych.	58 osób		województwo	Uczestnicy: mieszkańcy obszarów wiejskich, w tym koła gospodyń wiejskich, gospodarstwa i stowarzyszenia agroturystyczne, lokalne organizacje.
	Szkolenia „Wykorzystanie potencjału naturalnego, kulturowego oraz społecznego obszarów wiejskich w rozwoju działalności pozarolniczej, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji turystycznych, edukacyjnych i opiekuńczych”	Szkolenia miały na celu zapoznanie uczestników z prowadzeniem działalności pozarolniczej wykorzystującej potencjał naturalny, kulturowy oraz społeczny obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji turystycznych, edukacyjnych i opiekuńczych.	44 osoby		województwo	Uczestnicy: rolnicy i inni mieszkańcy obszarów wiejskich.
	Konkurs na najładniejszą pisanek wielkanocną ludową, pobudzanie inwencji twórczej utalentowanych osób oraz integracja społeczności lokalnej.	Celem konkursu było pogłębianie wiedzy na temat symboliki i znaczenia pisanek w obrzędowości ludowej, pobudzanie inwencji twórczej utalentowanych osób oraz integracja społeczności lokalnej.	15 osób		subregion elcki	Uczestnicy: stowarzyszenia i gospodarstwa agroturystyczne oraz mieszkańcy obszarów wiejskich.
	Konkurs kulinarny pn. Z kapustą na wigilijnym stole	Celem konkursu była prezentacja bogactwa i różnorodności lokalnych tradycji kulinarnych związanych ze Świętami Bożego Narodzenia oraz popularyzacja tradycyjnych potraw z kapusty.	14 osób		województwo	Uczestnicy: mieszkańcy obszarów wiejskich, w tym koła gospodyń wiejskich.
Wielkopolski ODR	Artykuł pn. Centrum usług Społecznych - nowe rozwiązania	W artykule została opisana działalność nowej instytucji, która działa od 2020 roku i ma zastąpić lub wesprzeć ośrodki pomocy społecznej. Tworzone programy usług społecznych będą mogły być kierowane do ogółu mieszkańców gminy lub do określonych grup społecznych, w tym ludzi starszych i będą mogły obejmować usługi społeczne z różnych obszarów.	Artykuł w Poradniku Gospodarskim - nakład 1500 szt.	województwo wielkopolskie		
	Artykuł na stronę www Ośrodka pt. Rolnictwo społeczne jako nowa funkcja obszarów wiejskich	W artykule poruszono kwestie dotyczące aktywizacji na obszarach wiejskich.	ok. 70 000 miesięcznych odsłon strony	województwo wielkopolskie		
	Doradztwo grupowe nt. Innowacyjność agroturystyki i turystyki wiejskiej	Podczas spotkań omawiano zagadnienia z zakresu rolnictwa zaangażowanego społecznie, w tym gospodarstwa opiekuńcze oraz zagadnienia dot. nisz w agroturystyce – specjalizacja oferty – grupy senioralne (modernizacja obiektów agroturystycznych pod potrzeby osób niepełnosprawnych i seniorów). Uczestnicy mogli zapoznać się z tradycjami rekolekcyjnymi wykonywanymi w okresie Bożego Narodzenia. <u>Miały możliwość samodzielnie wykonać skrzatki</u>	10 osób biorących udział w 4 spotkaniach w ciągu roku	powiat koniński		
	Pokaz dot. Twórczości ludowej związanej z rekolekcjami	Uczestnicy mogli zapoznać się z tradycjami rekolekcyjnymi wykonywanymi w okresie Bożego Narodzenia. <u>Miały możliwość samodzielnie wykonać skrzatki</u>	11 osób	powiat poznański		
	Doradztwo grupowe nt. Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumpcyjna i racjonalne odżywianie	Podczas konferencji omawiane były tematy związane z wykorzystaniem olejków eterycznych, leczniczym działaniem "darów jesieni", zastosowaniem ziół w codziennym żywieniu oraz z normami żywieniowymi oraz zaleceniami żywieniowymi dla dzieci a także osób dorosłych w różnym wieku.	W zależności od spotkania udział brało od 3 do 8 osób w 4 spotkaniach w ciągu roku	powiat poznański		
	Konferencja nt. Profilaktyki prozdrowotnej, świadomości konsumpcyjnej i racjonalnemu odżywianiu	Podczas konferencji omawiane były tematy związane z wykorzystaniem olejków eterycznych, leczniczym działaniem "darów jesieni", zastosowaniem ziół w codziennym żywieniu.	19 osób	powiat poznański		
	We wszystkich metodach organizowanych przez WOODR w Poznaniu udział mogły brać osoby starsze					
Zachodniopomorski ODR	Z.1.N.3. Gospodarstwa opiekuńcze	Przeprowadzono dwa szkolenia, które były skierowane do rolników, w celu zapoznania ich z innowacyjną formą działalności i jako stać się może gospodarstwem opiekuńcze	24	zachodniopomorskie		
	Z.2.N.3. Gospodarstwa opiekuńcze	Udzielono informacje	50	zachodniopomorskie		